

A vidéki malomiparosok Szegeden.

— Magyar malomipari kísérleti állomás létesítését sürgetik. —

(Saját tudósítónktól.) Majdnem félszáz malomiparos érkezett szombaton délelőtt Szegedre, hogy résztvegyenek a *Vidéki Malomiparosok Országos Egyesületének* a kereskedelmi és iparkamarában szombaton délután négy órakor tartott évi rendes közgyűlésén. A közgyűlést megelőzőleg — délután két órakor — a Back-malomban felszerelt tűzvédelmi berendezéseket tekintették meg a közgyűlés résztvevői, este nyolc órakor pedig a Back-malom által rendezett társasvacsorán jelentek meg. A közgyűlés legfontosabb tárgya a *magyar malomipari kísérleti állomás létesítésének* ügye volt. A közgyűlés a főtítkárral bemutatott tervezetet elfogadta és megszavazta az anyagi hozzájárulást az állomás megvalósításához. A közgyűlés lefolyásáról, amelyen báró *Hatvany* Károly elnökolt, tudósítónk a következőkben számol be:

Báró *Hatvany* Károly elnök üdvözlö az egyesület tagjait, a városi hatóság képviselőit, az iparkamara megjelent elnökét és a budapesti társaságokat kiküldött tagjait. A közgyűlés megnyitása előtt dr. *Somogyi* Szilveszter polgármester kért szót és a következő beszédet mondotta:

— Méltóságos elnök ur, mélyen tisztelt közgyűlés! Abból az alkalomból, hogy a vidéki malomiparosok országos egyesülete első ízben tartja vidéken és éppen Szegeden a közgyűlését, szívem teljes melegével üdvözlöm úgy az elnök urat, mint a közgyűlés minden egyes tagját. Békében is a legkifejtettebb ipar a malomipar, ma azonban úgyszólván a legfontosabb, miután a közéletnek egyik sarkpontját képezi. A malomiparosok a mai történelmi nagy időkhez méltóknak mutatkoztak, kötelességüket mindenkor hiven teljesítették. Szeged város közönsége nevében a legszívélyesebben üdvözlöm önöket és az isten áldását kérem munkájukra, ő adjon erőt határozataik helyes kivitelére.

A polgármester üdvözlő szavai után *Weiner* Miksa a kereskedelmi és iparkamara nevében üdvözlötte a közgyűlést megjelenteket. Báró *Hatvany* Károly elnök meleg szavakban mondott köszönetet az üdvözlésekért és a közgyűlést megnyitottak jelentette ki.

A közgyűlés első pontját *Bosányi* Endre királyi tanácsos, főtítkárral ismertette, aki az egyesület 1915. évi működéséről terjesztette elő jelentését. A főtítkárral jelentése az egyesület tevékenységét, a kormányrendeleteket a kenyérjegyrendszert és az eltított gabonára vonatkozó rendelkezéseket tartalmazta; foglalkozik a közéletmel, a hatóságilag megállapított árakkal, a zsákbeszerzés nehézségeivel, végül megemlékezik arról, hogy az egyesület tagjainak száma az elmúlt évben harminccal szaporodott.

A közgyűlés a jelentést tudomásul vette. Az 1915-iki zárszámadást és az 1916. évi költségvetési előirányzatot is tudomásul vette a közgyűlés és a felmentvényt megadta.

Báró *Hatvany* Károly elnök a napirend következő pontját, a malomipari kísérleti állomás létesítésének fontosságát a következőkben vázolta:

— A múlt év december havában vált ismeretessé és jutott tudomásunkra, hogy Bécsben *Exner* titkos tanácsos, tanár egy malomipari kísérleti állomást létesített. Ennek a kísérleti állomásnak hatósági tagjai is vannak, ami által hivatalos jelleget nyert. Miután nagyon könnyen beállhat az az állapot, hogy az osztrák kísérleti állomás a magyar malomiparosokat is magához óhajt

ja vonni, feltétlenül gondoskodnunk kell egy *magyar malomipari kísérleti állomás létesítéséről*. A kísérleti állomás célja a malomipari termékeket tartalom és minőség tekintetében ellenőrizni és a vegyelemzésekről *hivatalos* bizonylatokat kiadni. Miután a magyar malomipari termékek legfőbb fogyasztási területe Magyarország, főleg és aggályos, hogy a magyar liszttermékek ellen irányuló ellenszenv az osztrák kísérleti állomás bizonyítványait befolyásolná. Ez Magyarország malomiparára végzetes következményekkel járna, amit — és ezt nem is kell hangsúlyoznom — okvetlen meg kell akadályoznunk. Ez az aggály készítette az egyesület elnökségét arra, hogy a földművelésügyi miniszternél puhatóldozzon abban az irányban, nem ütközne-e akadályokba a magyaróvári gazdasági akadémia keretében már fennálló kísérleti állomás Budapestre való áttelepítése. Ezzel elejét lehetne venni a magyar malomiparosokat fenyegető veszélynek.

A kormány, sajnos, hasonló intézmények tekintetében eddig mostoha elbánást tanúsított velünk szemben. Így például a molnár-iskola husz év óta nem volt megvalósítható, dacára annak, hogy már *százezer koronás* alapítvány fölött rendelkeznek erre a célra.

Az osztrák kísérleti állomás fenyegető veszélyének elhárítása kizárólag a kormánytól nem várható, önerőnkön kell az akadályokat leküzdenünk és a malomiparunk elleni támadásokat elhárítanunk azáltal, hogy egy ilyen kísérleti állomást létesítsünk. Ha a kísérleti állomást kizárólag a malomiparosok létesítenék, úgy elfogultsággal vádolhatnának bennünket, amikor termékeink vegyvizsgálatáról lenne szó. Éppen ezért nem volna szerencsés gondolat, ha csak a malomiparosok létesítenék a kísérleti állomást, hanem kényszeríteni kell a kormányt arra, hogy egy ilyen állami karakterű intézményt létesítsen. Az intézmény célját és rendeltetését szem előtt tartva tervezetet dolgoztunk ki az egyesület legutóbbi határozata értelmében. Miután az anyagi hozzájárulás még hiányzik, úgy gondoltuk, hogy legegyszerűbben olyanformán lehetne a szükséges tőkét megszerezni, hogy a malmok 1916. január elsejétől kezdődőleg *minden darab zsák után egy fillért* juttatnának erre a célra. Ezáltal a szükséges anyagi támogatás biztosítva lenne. Tisztelettel kérem, méltóztatnak elfogadni a tervezetet és a javaslatot.

A közgyűlés *egyhangúlag magáévá tette* az elnök által előterjesztetteket.

Langfelder Ede, a fővárosi malomegyesület elnöke a szíves vendéglátásért mondott meleg szavakban köszönetet. *Hönich* Henrik, nagyikikindai malomtulajdonos javaslatára a közgyűlés bizalmat szavazott az egyesület vezetőségének, majd *Bacher* Emil szólalt fel, aki annak a reményének adott kifejezést, hogy a kormány nem fog róluk megfélekezni és erőiesen megvédelmezi érdekeiket. Ezután *Aczél* Géza állott fel szólásra és ezeket mondotta:

Mindenekelőtt hálás köszönetemet kell kifejeznem azon elismerő szavakért, melyekkel az elnök ur megnyitó beszédében malmunkról megemlékezni kegyes volt, örömmel adván kifejezést, hogy kartársaink egyesületünk meghívását követve, ily szép számban jöttek el hozzánk Szegedre. Itt Szegeden most ugyanis tulajdonképpen jubilálhatnánk, mert most lesz 20 éve, hogy társelnökünk *Béga* *vidéki malmok egyesületét* és ezáltal megalapozta ezen tekintélyes testületet.

Az akkor még gyenge csemetéből hatalmas tölgy fejlődött a két vidéki egyesület összeolvadása által, amely ma Magyarország leg-

hatalmasabb iparának képviselője. Ennek a hatalmas fejlődésnek oroszlanrészét elnökségünknek és tisztikarunknak köszönhetjük.

Ma a lisztgyártás nem kevésbé fontos, mint a municiógyártás, hiszen ez van hivatva a mindennapi kenyeret szolgáltatni. Dacára ennek a malmokat önzés sohasem vezette, hanem alárendelték érdekeiket a hadsereg és a polgári lakosság érdekeinek. Ennek legfényesebb tanujele, hogy a háboru alatt a liszt volt és maradt a legolcsóbb élelmiszer, dacára annak, hogy a legszükségesebb táplálék. Ezen tagadhatatlan tény dacára, most a malmok mérlegeinek megjelenése idején arról győződhetünk meg, hogy a malmok ezen valóban hazafiasságot tanúsító működése nemcsak hogy nem találkozott a napisajtó részéről a megérdemelt méltánylásban. Támadják a malmokat az elért haszonért, amelyet túlmagasnak tartanak. Természetesen ez a bírálát, mint sok más, avatatlan emberek tollából származik, akik a mérlegek és azok elbírálásához nem bírnak a megkívánt szakértelemmel. Az elért haszonbont ugyanis csak a részvénytőke kamatozását látják, pedig, ha végigolvasnánk a mérleg egyes tételeit, meggyőződhetnénk arról, hogy ezen emelkedő haszon a malmok böles mérleg-politikájának folyamánya és annak, hogy évek óta nagy tartalékolások, leírások által szaporították a rendelkezésre álló tőkét, amely természetesen ép úgy gyümölcsözők, mint az alaptőke. Hiszen éppen ilyen joggal a szemére lehetne vetni a takarékos embernek, aki nem költi el az évi jövedelmét, hanem annak egy részét a tőkéjéhez csatolja. Azt, hogy jövedelme évről-évre emelkedik, pedig ez a takarékosági elv, a tőkegyűjtésnek ez a ódjája tette Franciaországot az egész világ bankárjává. A nagyközönségnek ezt a téves informálását akartam itt, ez alkalommal konstatálni. Ezek az igazságtalan támadások bennünket hidegen hagyhatnak, mert szilárd bennünk a hit, büszkén állithatjuk, hogy mi a kötelességünket hazafias módon teljesítettük és megfelelő tőkét hivatásunknak, amelyet mindig hasonló szellemben, a közérdeket és saját érdekeinket összeegyeztetve fogunk teljesíteni. Kötelességemnek tartottam ezt, itt, ezen a helyen elmondani, nehogy hallgatásunkból azon következtetéseket vonják le: *le qui tacet consentire videtur*.

Báró *Hatvany* Károly elnök, miután az üdvözlésekért az egyesület nevében köszönetet mondott, a malomiparosok közgyűlését egyéb tárgy hiányában berekesztette.

A vidéki malomiparosok közgyűlésén a következők vettek részt:

Langfelder Ede Budapest és *Bacher* Emil Budapest, a fővárosi malomegyesület elnökei, *Kovácshegyi* Kálmán Budapest, *Hönich* Henrik Budapest, *May* Andor Debrecen, br. *Neumann* Károly Arad, *Keszler* Mór Zalabér, *Schrecker* Mór Miskolc, *Láng* Armin Szombathely, *Bauer* Sándor Hódmezővásárhely, *Richards* Richard Győr, *Ungar* Zsigmond Szombathely, *Pátkai* Jakab Csáktornya, *Militzer* Gyula Eger, *Tóth* Ferenc Hódmezővásárhely, *Mészáros* Antal Komárom, *Fischer* Félix Nagyikinda, *Jaczkó* Emil Makó, *Vámos* Antal Arad, *Schreiber* József Magyarapéska, *Kubics* Mihály Karcag, *Zucker* Izó Karcag, *Aczél* Géza Szeged, *Rindler* Alajos Zombor és *Pancsova*, *Fuchs* Emil Nyitra, *Gindrich* József Vác, *Jankovits* Szilárd Melence, *Jankovits* János Melence, *Sebestyén* Károly, *Kolozsi* Lajos, *Vértes* Mór Zombolya, *Forrai* Dezső Cegléd, *Rosenthal* Adolf Békéscsaba, *Hoffmann* Ignác Szeged, *Procháska* Ede Temesvár, *König* Mihály Temesvár, *Frankl* Samu Csorna, *Juba* Gyula Mosonszentjános, *Schwerer* Jakab Hódmezővásárhely, *Deutsch* Lipót, *Golschmied* József Datta, *Stehner* József Hódmezővásárhely, *Seewald* A. Brassó, *Fronn* Gusztáv Brassó, *Weiner* Miksa Brassó, *Rusiner* Gyula, *Kovács* Mihály Békéscsaba, *Láng* Károly Zenta, *Fellner* Ottó Eszék, dr. *Komin* János Budapest stb.